

หน่วยเสียงวรรณยุกต์

หน่วยเสียงในภาษาดั้งโคราชมี 4 หน่วย คือ

1. หน่วยเสียง คำ - ขึ้น
2. หน่วยเสียง คำ - ตก
3. หน่วยเสียง กลาง - ระดับ มี 2 เสียง คือ
  - ก. เสียง กลาง - ระดับ
  - ข. เสียง กลาง - ขึ้น
4. หน่วยเสียง สูง - ตก มี 2 เสียง คือ
  - ก. เสียง สูง - ตก
  - ข. เสียง สูง - ระดับ

1. หน่วยเสียง คำ - ขึ้น (2)¹

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คำ - ขึ้น (2) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นอยู่ระดับต่ำสุด หลังจากตอนเริ่มต้น ระดับของเสียงจะลดลงเล็กน้อย จากนั้นระดับจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงระดับกลาง เมื่อจบการออกเสียงระดับเสียงจะอยู่สูงกว่าตอนเริ่มต้นมาก คูณแผนผังที่ 5 เปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ หน้า 100

---

¹ การเรียงลำดับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยได้เริ่มจากหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีระดับต่ำไปหาระดับสูง การใช้ตัวเลขเป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ก็จะเริ่มจากต่ำ ไปหาสูงเช่นกัน หน่วยเสียง คำ - ขึ้น เป็นหน่วยเสียงที่มีระดับต่ำที่สุด ผู้วิจัยจะใช้เลข 1 เป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียงนี้ แต่ในที่นี้ได้ใช้เลข 2 แทนในสิ่งที่ควรใช้เลข 1 เนื่องจากว่าผู้วิจัยได้ใช้เลข 2 เป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียง คำ - ขึ้น ตั้งแต่ต้นจนเคยชินแล้ว ถ้าหากจะเปลี่ยนแปลงภายหลังก็เกรงว่าผู้วิจัยเองจะสับสนและอาจจะทำให้เกิดการผิดพลาดขึ้นได้

พยางค์ที่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ คำ-ชั้น (2) ใดแก่พยางค์ที่มีส่วนประกอบ
ดังต่อไปนี้

1.1 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น
/kl /และ /khw/ ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น หรือ เสียงสั้นของหน่วยเสียงสระ
ประสมหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น / ๑ / และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายนาสิกหรือ กิ่ง
สระ หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/piw ² /	ปิว ⁺
/nim ² /	หิม
/wiw ² /	หิว
/jin ² /	หิม ⁺
/ʔen ² /	เอง ⁺
/plɛn ² /	แปลน ⁺ ‘แปลน’
/phlɛw ² /	แปลว
/khen ² /	แข็ง
/thwɛn ² /	ถึง
/kaj ² /	ไก ⁺
/khwan ² /	ขวัญ
/khlan ² /	ขลัง
/phaw ² /	เผา
/faj ² /	ไฟ
/tun ² /	ตุน ⁺
/lum ² /	หลุม
/nun ² /	ทูน
/son ² /	สน
/ʔhom ² /	ถม
/bɔj ² /	บอย ⁺
/jɔn ² /	หย็อง
/ciɛn ² /	เจียน ⁺

/diəw ² /	เคียว
/huəŋ ² /	หวง
/mənəŋ ² /	เหมือง

ข้อสังเกต

คำที่เป็นเสียงวรรณยุกต์ คำ - ขึ้น ในภาษาโคราชนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นคำที่ตรงกับคำในภาษากรุงเทพฯ ที่เขียนด้วยพยัญชนะต้น ลักษรสสูง หรือเขียนด้วย ท นำ ซึ่งตามด้วยอักษรเคียว ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ ที่เป็นคำที่เขียนด้วยอักษรกลาง รูปวรรณยุกต์จตุร มื่ออยู่เพียง 54 คำเท่านั้น เช่น ปี้ เคอ เกง โอ แจ บอย เคียว เจียน เป็นต้น

1.2 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /kɿ /, /kw / และ /khw / ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือ เสียงยาวของ หน่วยเสียงสระประสมหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/pi: ² /	ปี้
/wi: ² /	หวิ
/ji: ² /	หย
/fi: ² /	ฝี่
/ke: ² /	เก
/che: ² /	เจ
/he: ² /	เห
/cɛ: ² /	แจ
/nɛ: ² /	แน
/ŋɛ: ² /	แหง
/phlɛ: ² /	แฝด
/bu: ² /	บือ
/thu: ² /	ถือ
/ʔu: ² /	ฮือ

/phə: ² /	เผอ	'เผลอ'
/ka: ² /	กา	
/ma: ² /	หมา	
/khwa: ² /	ขวา	
/hu: ² /	หู่	
/lu: ² /	หลู่	'หลู่'
/siə ² /	เสี่ย	
/nuə ² /	เห่นอ	
/tuə ² /	ทัว	

1.3 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /p/, /b/, /t/, /pʰ/ และ /kw / ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือ เสียงยาว ของหน่วยเสียงสระประสมหน่วยใดหน่วยหนึ่ง และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายนาสิก หรือกึ่งสระ หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/si:n ² /	ซีล
/le:n ² /	เหลน
/he:w ² /	เหว
/phɛ:n ² /	แผน
/thɛ:m ² /	แถม
/phlɛ:ŋ ² /	แผลง
/khɛ:n ² /	แชน
/fɯ:n ² /	ฝืน
/chə:j ² /	เฉย
/tɕə:j ² /	เฉย
/khwa:ŋ ² /	ขวาง
/ja:m ² /	หยาม
/wa:n ² /	หวาน
/khlo:ŋ ² /	โหลง

/mɔ:n ² /	หมอง
/nɔ:n ² /	หนอน
/nɔ:w:n ² /	หงอน
/siɔ:n ² /	เสียง
/luɔ:n ² /	เหลือง
/suɔ:n ² /	สวน

2. หน่วยเสียง คำ - ตก (1)¹

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คำ - ตก (1) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นอยู่ในระดับคำ แต่สูงกว่าหน่วยเสียง คำ - ขึ้น (2) เล็กน้อย หลังจากตอนเริ่มต้น ระดับของเสียงจะลดลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งจบการออกเสียง เมื่อจบการออกเสียงระดับจะอยู่ต่ำกว่าตอนเริ่มต้นมาก บางครั้งอาจจะจบด้วย เสียงกักเกิดที่ช่องเส้นเสียง² คุณแผนผังที่ 5 เปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ หน้า 100

พยางค์ที่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ คำ - ตก (1) ได้แก่พยางค์ที่มีส่วนประกอบดังต่อไปนี้

¹ การเรียงลำดับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยได้เริ่มจากหน่วยเสียงที่มีระดับคำ ไปหาระดับสูง การใช้ตัวเลขเป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ก็จะเริ่มจากคำไปหาสูงเช่นกัน หน่วยเสียง คำ - ตก เป็นหน่วยเสียงที่มีระดับสูงเป็นที่สอง ผู้วิจัยน่าจะใช้เลข 2 เป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียงนี้ แต่ในที่นี้ได้ใช้เลข 1 แทน สาเหตุที่ใช้เลข 1 แทนในที่ที่ควรใช้เลข 2 เนื่องจากว่าผู้วิจัยได้ใช้เลข 1 เป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียง คำ - ตก ตั้งแต่ต้น จนเคยชินแล้ว ถ้าหากจะเปลี่ยนแปลงภายหลังก็เกรงว่าผู้วิจัยเองจะสับสน และอาจจะทำให้เกิดการผิดพลาดขึ้นได้

² เสียงกักเกิดที่ช่องเส้นเสียง ตรงกับคำว่า glottal stop

2.1 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ถึงต่อไปนี้ คือ /d /, /c /, /n /, และ /w / ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ถึงต่อไปนี้ คือ /i /, /e / และ /a / เท่าที่พบมี 5 คำ คือ

/ci ¹ /	จี้	‘จะ’	
/de ¹ /	เค	‘กำลังทำย	แหละ’
/ca ¹ /	จะ	‘กำลังทำย	กะ’
/na ¹ /	นะ		
/wa ¹ /	วะ		

2.2 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่งถึงต่อไปนี้ คือ /d /, /th / และ /h / ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้นหรือเสียงสั้นของหน่วยเสียงสระประสมหน่วยใดหน่วยหนึ่งถึงต่อไปนี้ คือ /v /, /u / และ /u / และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายของหน่วยใดหน่วยหนึ่งถึงต่อไปนี้ คือ /-k / และ /-ʔ / เท่าที่พบมี

3 คำดังนี้ คือ

/dɔk ¹ /	ค็อก	‘กำลังทำย	คอก , หรือก’
/huʔ ¹ /	หึ	‘คำตอบปฏิเสธ	ไม่’
/thuɔʔ ¹ /	ถั่ว	‘กำลังทำย	ลี’

2.3 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /phl / ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น หรือ เสียงสั้นของหน่วยเสียงสระประสมหน่วยใดหน่วยหนึ่ง และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายนาสิก หรือถึงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ถึงตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ʔim ¹ /	อิม	
/plim ¹ /	ปลิม	‘ปริม’
/den ¹ /	เคน	
/sen ¹ /	เสน	
/len ¹ /	เลน	
/beŋ ¹ /	แบง	

/kwəŋ ¹ /	แกว่ง	
/phwŋ ¹ /	ฝั่ง	'ฝั่ง ฝั่ง'
/nŋŋ ¹ /	หนึ่ง	'หนึ่ง หนึ่ง'
/kləŋ ¹ /	เกล็น	'เกร็น'
/paw ¹ /	เป่า	
/taj ¹ /	ไท่	
/ŋaw ¹ /	เหงา	
/thaw ¹ /	เซา	
/khluj ¹ /	ชลย	
/khwam ¹ /	กว่า	
/hom ¹ /	หม	
/jun ¹ /	ยุง	
/fun ¹ /	ฝุ่น	
/con ¹ /	จน	'จุน , ยุง'
/tɔŋ ¹ /	ตอน	'ซัน'
/mɔŋ ¹ /	หมอน	
/chawj ¹ /	ฉอย	
/wiəŋ ¹ /	เหวี่ยง	
/khwəŋ ¹ /	เขื่อน	
/duəŋ ¹ /	ควาน	

2.4 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใด หน่วยหนึ่ง ยกเว้น

/khl / และ /khw / ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือเสียงยาวของหน่วยเสียงสระประสมหน่วยใด หน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/pi: ¹ /	ปี	
/chi: ¹ /	ฉี	
/ni: ¹ /	หนี	
/pli: ¹ /	ปลี	'ปรี'

/le:¹/	เหล	
/te:¹/	เต	'เตร'
/de:¹/	เด	
/phɛ:¹/	แ	
/kɛ:¹/	แก	
/hɛ:¹/	แห	
/ɲɛ:¹/	แหง	
/khu:¹/	ชือ	
/su:¹/	สู	
/cɔ:¹/	เจอ	
/ʔɔ:¹/	เออ	
/ba:¹/	บา	
/wa:¹/	หา	
/kwa:¹/	กา	
/mu:¹/	มู	
/ju:¹/	ยู	
/phlo:¹/	โผล	
/so:¹/	โซ	
/thɔ:¹/	ถอ	
/fɔ:¹/	ฝอ	
/kliə¹/	เกลีย	
/huə¹/	เหอ	'เหงอ'
/thuə¹/	ถิว	

2.5 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น

/khw / และ / phl / 1.ระสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือเสียงยาวของหน่วยเสียงสระประสมหน่วยใดหน่วยหนึ่ง และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายของหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /-ʔ / ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/pi:k ¹ /	ปีก
/kli:p ¹ /	กลีบ
/ʔi:k ¹ /	ชีก
/di:t ¹ /	คึก
/he:t ¹ /	เหตุ
/plɛ:k ¹ /	แปลก
/wɛ:k ¹ /	แหวก
/chɛ:k ¹ /	แจก
/tɛ:k ¹ /	แตก
/fɯ:t ¹ /	ฝืด
/lɯ:p ¹ /	หลิม
/sɯ:p ¹ /	ลิม
/thɔ:t ¹ /	เติก
/bɔ:k ¹ /	เบ็ก
/kɔ:t ¹ /	เก็ก
/khla:t ¹ /	ชลาด
/kwa:t ¹ /	กวาด
/ca:k ¹ /	จาก
/khu:t ¹ /	ชุก
/phu:k ¹ /	ผูก
/no:k ¹ /	โหนก
/mɔ:p ¹ /	หมอบ
/nɔ:k ¹ /	หงอก
/jɔ:t ¹ /	หยอก
/piɔ:k ¹ /	เปียก
/suɔk ¹ /	เสือก
/buɔk ¹ /	บวก

2.6 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /phl /, /khl /, /kw / และ / khw / ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือ เสียงยาวของหน่วยเสียงสระประสมหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น / i: /, / e: /, / ε: / และ / u: / และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายนำสิก หรือ กิ่งสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/phum ¹ /	พุ่ม	
/dum ¹ /	ดุ่ม	
/mun ¹ /	มุ่ม	
/pim ¹ /	ปิม	
/dɔ:n ¹ /	เด็น	'ที่โลง'
/tha:n ¹ /	ถาน	
/pa:n ¹ /	ปาน	
/ca:j ¹ /	จาย	
/pla:w ¹ /	เปลว	
/kla:w ¹ /	กลาว	
/to:ŋ ¹ /	โถง	'ลักษณะนามของผ้าจีน'
/kho:n ¹ /	โขง	
/ŋo:j ¹ /	โงย	'กอย ๆ ล้ม'
/jo:ŋ ¹ /	โหยง	
/hɔ:m ¹ /	หอม	
/kɔ:n ¹ /	กอน	
/chiəw ¹ /	เฉียว	
/wiəŋ ¹ /	เวียง	
/siəŋ ¹ /	เสียง	
/liəm ¹ /	เหลียม	
/nuəj ¹ /	เหนอย	
/fuan ¹ /	เฟือน	
/thuəj ¹ /	ถวย	

3. หน่วยเสียง กลาง - ระดับ (3)¹

หน่วยเสียง กลาง - ระดับ (3) มี 2 เสียง คือ เสียง กลาง - ระดับ และ เสียง กลาง - ชั้

3.1 เสียงกลาง - ระดับ (หน่วยเสียงที่ 3 เสียง ก.)

เสียง กลาง - ระดับ (หน่วยเสียงที่ 3 เสียง ก.) เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นอยู่ในระดับกลาง เสียงจะคงอยู่ในระดับเดียวกับตอนเริ่มต้นไปจนจบการออกเสียง ดูแผนผังที่ 5 เปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ หน้า 100

พยางค์ที่มีเสียง กลาง - ระดับ (หน่วยเสียงที่ 3 เสียง ก.) ได้แก่พยางค์ที่มีส่วนประกอบดังต่อไปนี้

3.1.1 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น หรือ เสียงสั้นของหน่วยเสียงสระประสมหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ɛ / และ /ɔ / และ หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายนาสิก หรือ กิ่งสระ หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/chim ³ /	ชิม
/lim ³ /	ลิม ' ริม '
/jen ³ /	เย็น
/pen ³ /	เป็น
/tem ³ /	เต้ม
/ken ³ /	เก็ง
/kluŋ ³ /	กลึง
/buŋ ³ /	บึง
/thuŋ ³ /	ทึม

¹ ในที่นี้จะใช้เลข 3 เป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียงที่ประกอบด้วย เสียง กลาง - ระดับ และ เสียง กลาง - ชั้ ทั้งสองเสียง

/nɔ̀n³ /	เงิน
/ham³ /	ฮัม
/daw³ /	เดา
/phan³ /	ปัง
/maw³ /	เมา
/naj³ /	ไน
/kwaj³ /	ไกว
/caj³ /	จาย
/khwán³ /	กวัน
/kham³ /	คัม
/paj³ /	ไจ
/fan³ /	ฟัน
/suj³ /	ซุย
/won³ /	วัน
/nɔ̀n³ /	งง
/khiəw³ /	เคี้ยว
/tɔ̀mɔ̀ŋ³ /	เมือง
/phluəw³ /	พลวน ^{พรวน}

3.1.2 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น / khw / ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือ เสียงยาวของหน่วยเสียงสระประสมหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/pi:³ /	ปี
/ti:³ /	ตี
/the:³ /	เท
/ke:³ /	เก
/khe:³ /	เค
/phɛ:³ /	แพ

/bɛ: ³ /	แบ	
/plɛ: ³ /	แปล	
/phlɛ: ³ /	แพล	'แพร'
/mɯ: ³ /	มื่อ	
/lɯ: ³ /	ลื่อ	
/cɔ: ³ /	เจอ	
/klɔ: ³ /	เกดอ	
/da: ³ /	กา	'กวย'
/ʔa: ³ /	อา	
/kwa: ³ /	แกง <u>ก</u> วา	
/cha: ³ /	ชา	
/fu: ³ /	ฟู	
/nu: ³ /	งู	
/khlu: ³ /	กดู	'กรู'
/so: ³ /	โซ	
/no: ³ /	โน	
/ho: ³ /	โฮ	
/jɔ: ³ /	ยอ	
/siɔ ² /	เสียบ	
/lɯɔ ³ /	เลื่อ	'เรื่อ'
/wɯɔ ³ /	ว้าว	

3.1.3 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือ เสียงยาวของหน่วยเสียงสระประสม หน่วยใดหน่วยหนึ่ง และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายนาสิก หรือ กิ่งสระ หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/pi:n ³ /	ป็น
/ti:n ³ /	ค็น

/ci:n ³ /	จีน	
/phe:n ³ /	เฟด	
/ʔe:ŋ ³ /	เอง	
/kle:ŋ ³ /	เกดง	‘เกรง’
/kɛ:ŋ ³ /	แกง	
/bɛ:n ³ /	แบน	
/sɛ:m ³ /	แซม	
/lu:m ³ /	ลุ่ม	
/khu:m ³ /	กุ่ม	
/ju:m ³ /	ยม	
/ŋə:j ³ /	เงย	
/chə:n ³ /	เช็ญ	
/phlə:ŋ ³ /	เพลิ่ง	
/də:n ³ /	เดิน	
/tha:j ³ /	ทาย	
/wa:w ³ /	วาว	
/kwa:ŋ ³ /	กวาง	
/khwa:j ³ /	ควาย	
/nu:n ³ /	นูน	
/no:n ³ /	โนน	
/mo:ŋ ³ /	โมง	
/fɔ:ŋ ³ /	ฟอง	
/thiəm ³ /	เทียม	
/pluəŋ ³ /	เปลือง	
/khluəŋ ³ /	กลัวญ	‘กลัวญ’

3.2 เสียงกลาง - ชัน (หน่วยเสียงที่ 3 เสียง ช.)

เสียงกลาง - ชัน (หน่วยเสียงที่ 3 เสียง ช.) เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นอยู่ในระดับกลาง แต่สูงกว่าเสียง กลาง - ระดับ (หน่วยเสียงที่ 3 เสียง ก.) เล็กน้อย หลังจากตอนเริ่มต้นระดับเสียงจะสูงขึ้นอย่างรวดเร็วจนถึงระดับสูง เมื่อจบการออกเสียงระดับจะสูงกว่าตอนเริ่มต้นมาก ญแผนฉิ่ง ที่ 5 เปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ หน้า 100

พยางค์ที่มีเสียงวรรณยุกต์ กลาง - ชัน (หน่วยเสียงที่ 3 เสียง ช.) ได้แก่ พยางค์ที่มีส่วนประกอบดังนี้

3.2.1 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง . กิ่งต่อไปนี้เป็น / th / และ / c / ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง กิ่งต่อไปนี้เป็น / i / และ / a / เท่าที่พบมี 2 คำ ดังนี้ กิ่ง

/thi³ /

ติ

'กำลังท้าย สิ'

/ca³ /

จะ

'กำลังท้ายแสดงความถาม'

3.2.2 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายอุบหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/pit³ /

ปิก

/nik³ /

นิก

/dip³ /

ดิก

/pit³ /

อิฐ

/lek³ /

เหล็ก

/klet³ /

เกล็ด

/set³ /

เสร็จ

/tɛi³ /

ตะ

/thuk³ /

ติก

/fuk³ /

ฝัก

/muk ³ /	หมึก	
/mət ³ /	เหมือก	'หมก'
/phlak ³ /	ผลัก	
/kwak ³ /	กวัค	
/tap ³ /	คัม	
/nak ³ /	หนัก	
/khwap ³ /	ขวับ	
/khat ³ /	ซัก	
/cap ³ /	จับ	
/kak ³ /	กัก	
/hat ³ /	หัด	
/wat ³ /	หวัค	
/phut ³ /	ผูก	
/jut ³ /	หยุก	
/plot ³ /	ปลค	
/bɔʔ ³ /	เบาะ	

4. หน่วยเสียง สูง - ตก (4)¹

หน่วยเสียงสูง - ตก (4) มี 2 เสียง คือ เสียง สูง - ตก และเสียง สูง - กระทบ

4.1 เสียงสูง - ตก (หน่วยเสียงที่ 4 เสียง ก.)

เสียง สูง - ตก (หน่วยเสียงที่ 4 เสียง ก.) เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นอยู่ในระดับสูง ตอนแรกเสียงจะลงระดับอยู่ระยะหนึ่งก่อน จากนั้นจะลดระดับลงเรื่อย ๆ

¹ในที่นี้จะใช้เลข 4 เป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียงที่ประกอบด้วย เสียง สูง - ตก และ เสียง สูง - กระทบ ทั้งสองเสียง

เมื่อจบการออกเสียง ระดับจะอยู่ต่ำกว่าตอนเริ่มต้นมาก บางครั้งอาจจะจบด้วยเสียง
กักเกิดที่ช่องเส้นเสียง กฎเกณฑ์ที่ 5 เปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ หน้า 100

พยางค์ที่มีเสียงวรรณยุกต์สูง – ตก (หน่วยเสียงที่ 4 เสียง ก.) ไค้แก่
พยางค์ที่มีส่วนประกอบดังต่อไปนี้

4.1.1 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยก
เว้น /kw / และ /khw / ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น หรือ เสียงสั้นของหน่วย
เสียงสระประสมหน่วยใดหน่วยหนึ่ง และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายนาสิก หรือ กิ่งสระ
หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในกาต่อไปนี้

/thim ⁴ /	ติม
/din ⁴ /	ดิน
/cim ⁴ /	จิม
/phen ⁴ /	เพง
/ten ⁴ /	เตน
/wɛw ⁴ /	แหว
/ŋɛŋ ⁴ /	แงง
/buŋ ⁴ /	บุง
/lɔm ⁴ /	เดิม
/kan ⁴ /	กั้น
/kham ⁴ /	ค้ำ
/chaj ⁴ /	ไช
/klaɯ ⁴ /	ไกล
/ʔum ⁴ /	อุม
/chuj ⁴ /	ชุย
/mun ⁴ /	มุง
/plon ⁴ /	ปลน
/jon ⁴ /	ยน

/pɔŋ ⁴ /	ป๋อง
/fɔn ⁴ /	ฟ๋อง
/sɔŋ ⁴ /	ซ๋อง
/nɔŋ ⁴ /	น๋อง
/phlɔŋ ⁴ /	พล๋อง
/plɔŋ ⁴ /	ปล๋อง
/khɔŋ ⁴ /	กล๋อง
/thiɔŋ ⁴ /	เท๋ียง
/luɔŋ ⁴ /	เล๋อง ' เร๋อง
/chuɔŋ ⁴ /	ชว๋ย

4.1.2 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใด หน่วยหนึ่ง ยกเว้น /kw / ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือ เสียงยาวของหน่วยเสียงสระประสมหน่วยใด หน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/phi: ⁴ /	ฟี่
/bi: ⁴ /	บี่
/khli: ⁴ /	กลี่
/the: ⁴ /	เท
/khɛ: ⁴ /	แก
/chɛ: ⁴ /	แซ
/du: ⁴ /	ดู
/tʰu: ⁴ /	อู
/fɔ: ⁴ /	เฟ๋อ
/sɔ: ⁴ /	เซ๋อ
/wa: ⁴ /	วา
/pa: ⁴ /	ปา
/khwa: ⁴ /	ควา
/ha: ⁴ /	หา

/ma: ⁴ /	มา	
/tu: ⁴ /	ตู	
/lu: ⁴ /	ลู	'ลู'
/no: ⁴ /	โน	
/ko: ⁴ /	โก	
/jo: ⁴ /	โย	
/co: ⁴ /	จอ	
/pliə ⁴ /	เปลียบ	
/phuə ⁴ /	เฟือ	
/klua ⁴ /	กลัว	

4.1.3 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยโศกหน่วยหนึ่ง ยกเว้น / b /, / c /, / t /, / p / และ / kw / ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือ เสียงยาวของหน่วยเสียงสระประสมหน่วยโศกหน่วยหนึ่ง และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายอุบหน่วยโศกหน่วยหนึ่ง ยกเว้น / - ʔ / ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/khi:p ⁴ /	คียบ	
/si:k ⁴ /	ซีก	
/me:k ⁴ /	เมม	
/fɛ:p ⁴ /	แฟบ	
/jɛ:k ⁴ /	แยก	
/phu:t ⁴ /	ฟือ	
/phlu:t ⁴ /	พลัด	'พริค'
/chə:t ⁴ /	เช็ด	
/khla:p ⁴ /	คลาบ	'กราบ'
/pa:p ⁴ /	ป่าย	
/ka:k ⁴ /	กาก	
/phla:t ⁴ /	พลาด	
/thu:t ⁴ /	ทูต	

/hu:k ⁴ /	สูง
/lo:k ⁴ /	โลก
/ŋw:p ⁴ /	งอบ
/wv:t ⁴ /	วอก
/thiəp ⁴ /	เทียบ
/chuwək ⁴ /	เขือก
/nuət ⁴ /	นวก

4.1.4 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระยาวหรือเสียงยาวของหน่วยเสียงสระประสมหน่วยใดหน่วยหนึ่ง และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายนาสิก หรือ กิ่งสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/hi:w ⁴ /	ฮิว	
/pe:ŋ ⁴ /	เป็ง	‘แม่มกแกงตัวใหญ่ ๆ’
/te:ŋ ⁴ /	เตง	‘ว. ใหญ่’
/thɛ:ŋ ⁴ /	แตง	
/kɛ:m ⁴ /	แกม	
/khlɛ:w ⁴ /	แกลว	
/phw:n ⁴ /	ฟน	
/khlw:n ⁴ /	กคิน	
/jw:j ⁴ /	เยย	
/sə:ŋ ⁴ /	เซ็ง	
/da:j ⁴ /	ถาย	
/ca:w ⁴ /	จาว	
/kwa:ŋ ⁴ /	กวาง	
/ma:j ⁴ /	ไม	
/khwa:ŋ ⁴ /	ชวาง	
/ŋa:w ⁴ /	งาว	

/nu:n ⁴ /	นุน	
/lo:n ⁴ /	โลน	
/ʔo:j ⁴ /	ออย	
/chɔ:n ⁴ /	ชอน	
/fo:ŋ ⁴ /	ฟอง	
/so:n ⁴ /	ซอน	
/phlɔ:m ⁴ /	พลอม	‘พรอม’
/kliɔŋ ⁴ /	เกลียง	
/pliəw ⁴ /	เปลี่ยว	‘เปรี้ยว’
/mɔɔj ⁴ /	เมื่อย	
/luən ⁴ /	ลวน	‘รวน’

ข้อสังเกต

คำที่เป็นเสียงวรรณยุกต์ สูง - ตก ในภาษาไทยถิ่นนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นคำที่ตรงกับ คำในภาษากลาง ๖ ที่เขียนด้วยพยัญชนะต้น อักษรกลาง รูปวรรณยุกต์โท อักษรต่ำ รูปวรรณยุกต์เอก หรือ รูปวรรณยุกต์โทที่เป็นคำที่เขียนด้วยอักษรกลาง รูปวรรณยุกต์ตรี มีอยู่เพียง 6 คำเท่านั้น คือ คำว่า บู คิมพ เก กง เจ และ เจง ซึ่งเป็นคำยืมจากภาษาต่างประเทศทั้งสิ้น

4.2 เสียง สูง - ระดับ (หน่วยเสียงที่ 4 เสียง ข.)

เสียง สูง - ระดับ (หน่วยเสียงที่ 4 เสียง ข.) เป็นเสียงที่มีจุดเริ่มต้นอยู่ในระดับสูง เสียงจะคงระดับเดียวกับตอนเริ่มต้นไปจนจบการออกเสียง คุณแผนผังที่ 5 เปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ หน้า 100

พยางค์ที่มีเสียงสูง - ระดับ (หน่วยเสียงที่ 4 เสียง ข.) ได้แก่พยางค์ที่มีส่วนประกอบดังต่อไปนี้

4.2.1 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังต่อไปนี้ คือ / a /, / th /, / n / และ / w / ประสมกับหน่วยเสียงสระ -

สั้นหน่วยใด หน่วยหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ / i /, / ๑ /, / a / และ / ๖ / เท่าที่พบ
เป็นคำลงท้าย จำนวน 6 คำ ดังนี้ คือ

/thi ⁴ /	ทิ	‘คำลงท้าย ชี’
/ni ⁴ /	นิ	‘คำลงท้าย วิ, หรือ’
/d ^๑ /	เคอะ	‘คำลงท้าย นะ’
/na ⁴ /	นะ	
/wa ⁴ /	วะ	
/n๖ ^๔ /	เนาะ	

4.2.2 พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะสั้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยก
เว้น / kw / และ / khw / ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น หรือเสียงสั้นของหน่วย
เสียงสระประสมหน่วยใดหน่วยหนึ่ง และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายอุบหน่วยใด หน่วยหนึ่ง
ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/pit ⁴ /	ปิก	
/phit ⁴ /	พิน	
/phlik ⁴ /	พลิก	
/thit ⁴ /	ทิต	
/klet ⁴ /	เคล็ด	
/lek ⁴ /	เล็ก	
/ʔeʔ ⁴ /	เอะ	
/nɛt ⁴ /	แง็ก	
/kɛk ⁴ /	แกลก	‘แกรก’
/hwt ⁴ /	ฮัก	
/khwk ⁴ /	คัก	
/twk ⁴ /	ตัก	
/lɔʔ ⁴ /	เลอะ	
/bɔʔ ⁴ /	เบอะ	‘บ่า, เสียสติ’

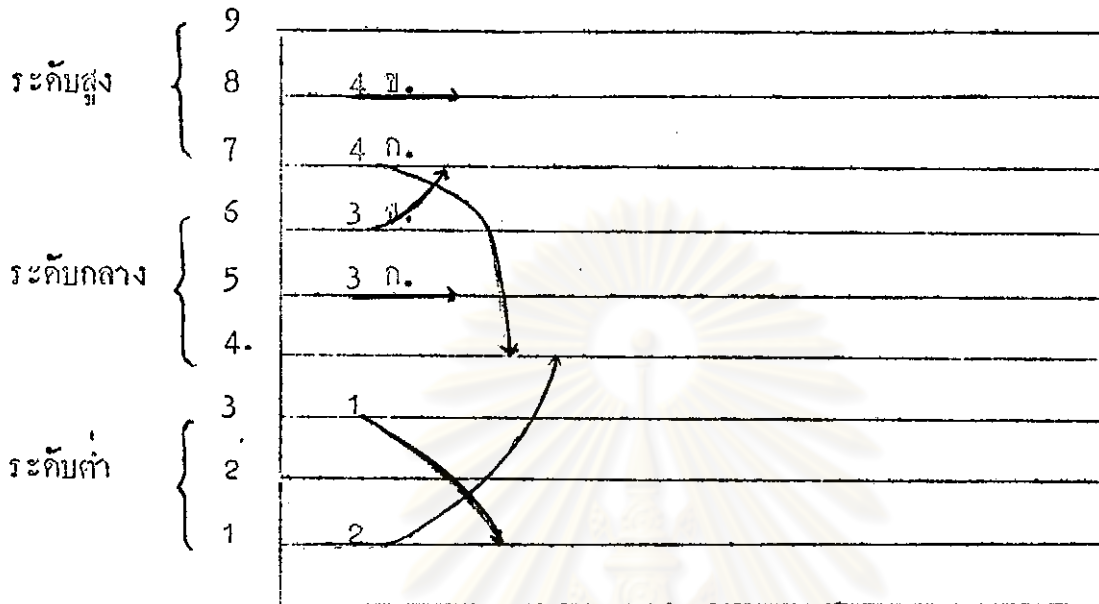
/sap ⁴ /	ซั่ม
/wat ⁴ /	วัค
/khwak ⁴ /	กวัค
/kuk ⁴ /	กุก
/chup ⁴ /	ชูป
/muk ⁴ /	มุก
/fup ⁴ /	ฟูป
/nok ⁴ /	นค
/jot ⁴ /	ยศ
/khwǎi ⁴ /	เกาะ
/diǎi ⁴ /	เคียะ
/buǎk ⁴ /	เบือก
/cuǎi ⁴ /	จิวะ

ข้อสังเกต

คำที่เป็นเสียงวรรณยุกต์ สูง - ระดับ ในภาษาไทยนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นคำที่เขียนด้วยพยัญชนะต้นอักษรต่ำ ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ ที่เป็นคำที่เขียนด้วยอักษรกลาง รูปวรรณยุกต์ตรี มีอยู่เพียง 77 คำ เท่านั้น เช่น แป๊ะ ขอบ โตะ เคียะ กอก เขือก โจ๊ก เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังที่ 5 เปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์

ในที่นี้จะแบ่งกลุ่มระดับเสียงวรรณยุกต์ออกเป็น 3 กลุ่ม ระดับ 1 - 3 ถือว่าเป็นกลุ่มระดับเสียงวรรณยุกต์เสียงต่ำ ระดับ 4 - 6 เป็นกลุ่มระดับเสียงวรรณยุกต์เสียงกลาง และ 7 - 9 เป็นกลุ่มระดับเสียงวรรณยุกต์เสียงสูง

ระดับของเสียงวรรณยุกต์ต่าง ๆ

<u>วรรณยุกต์ที่</u>	<u>ระดับที่</u>
2	1 - 4
1	3 - 1
3 เสียง ก.	5
3 เสียง ข.	6 - 7
4 เสียง ก.	7 - 4
4 เสียง ข.	8